
נספחים

פרסומים

סקרים

אופיר פינטו, **מקבלי קצבת נכות כללית בשנת 2014**, סקר מס' 275, פברואר 2016

מחקר שיזם המוסד לביטוח לאומי בשיתוף עם מאירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל העלה כי בישראל חיים כמיליון איש המגדירים עצמם כבעלי מוגבלות ברמה כלשהי המפריעה לתפקודם, כ-259 אלף בהם מקבלים קצבה אחת או יותר מענף נכות כללית בביטוח לאומי. מקבלי קצבת נכות כללית מהווים כ-90% מכלל הזכאים לקצבאות מהענף.

ב-2014 הגיע מספרם של מקבלי קצבת נכות כללית ל-228,805, שהם על-פי אומדן כ-4.7% מהאוכלוסייה בגיל הזכאות לקצבה (18 עד גיל פרישה). לאחר כעשור שבמהלכו השתנה גיל הפרישה ונחקק תיקון 109 לחוק (חוק לרון), אפשר לראות התייצבות בשיעור הגידול השנתי במספר המקבלים ברמה של 2% בשנה – שיעור הזהה לקצב הריבוי הטבעי באוכלוסייה.

הפרסום מציג את המאפיינים הדמוגרפיים, הרפואיים והתעסוקתיים של מקבלי קצבת נכות בשנת 2014 ומשרטט פרופיל שכיח של הנכה המקבל קצבת נכות כללית מהביטוח הלאומי, תוך הבחנה בין המצטרפים החדשים בשנה זו לבין מי שהחלו לקבל את הקצבה בשנים הקודמות.

שנטל וסרשטיין, **נשים המקבלות דמי מזונות באמצעות המוסד לביטוח לאומי** – 2015, סקר מס' 276, פברואר 2016

בסוף 2015 היו כ-46 אלף תיקי מזונות פעילים במוסד לביטוח לאומי: כ-17 אלף תיקים של נשים שקיבלו דמי מזונות וכ-29 אלף תיקים של נשים שחדלו לקבל תשלום אך נשאר חוב של בני הזוג. תשלומי דמי המזונות ממומנים באמצעות התקבולים מבני הזוג החייבים ובאמצעות תקציב המדינה.

הביטוח הלאומי שילם בשנה זו דמי מזונות בסכום של כ-437 מיליון שקלים חדשים. סך התקבולים מהחייבים לתקופה זו הגיע לכ-165 מיליון ש"ח, שהם 38% מסך התשלומים ששולמו לנשים בשנה זו.

שיעור הגבייה מהחייבים הוסיף לרדת ב-2015 לעומת השנה הקודמת. יודגש כי שיעור הגבייה כבר ירד ירידה ניכרת ב-2014 לעומת 2013 בעקבות העברת הגבייה מהמוסד לביטוח לאומי אל רשות האכיפה וההוצאה לפועל (באוקטובר 2014).

סך החוב שהצטבר מאז הופעל חוק המזונות ב-1972 הסתכם בסוף שנת 2015 בכ-5 מיליארד ש"ח, והוא ירד לעומת 2014 עקב פעולה גורפת של ביטול חובות באישור החשב הכללי. כשליש מהחוב המצטבר הוא "חוב אבוד", שכן כשליש מהחייבים נמנים עם מי שאינם יכולים לשלם את חובם (שוהים בחוץ לארץ, אסירים, מי שפשטו רגל או מי שמקבלים גמלה להבטחת הכנסה) או שנפטרו.

שנטל וסרשטיין, **מקבלי דמי אבטלה בשנת 2015**, סקר מס' 277, מאי 2016
 בפרסום נתונים על מובטלים שקיבלו דמי אבטלה בשנת 2015 בהשוואה לשנים קודמות, תוך פירוט מאפיינים שונים, בהם מאפייני דמוגרפיה ומאפייני תעסוקה.

כ-35% מהבלתי מועסקים קיבלו דמי אבטלה ב-2015. נמצא מתאם שלילי בין שיעור האבטלה לבין שיעור מקבלי דמי האבטלה בקרב הבלתי מועסקים: בשיעורי האבטלה הגבוהים, מספר מקבלי דמי האבטלה גדל אך שיעורם בכלל הבלתי מועסקים קטן, ובשיעורי האבטלה הנמוכים מספר מקבלי דמי האבטלה קטן במידה מתונה יותר ולכן שיעורם בקרב הבלתי מועסקים גדל.

נמצא חשוב נוסף הוא שפחות מ-8% מן המקבלים דמי אבטלה שמיצו את מלוא זכאותם פנו לשירות להבטחת הכנסה וקיבלו גמלה להבטחת הכנסה.

נטליה גיטלסון, רן כהן ונועם רענן, **תאונות עבודה בישראל 2011-2015**, סקר מס' 278, יולי 2016

דוח זה מציג נתונים מקיפים לשנים 2011-2015 על תאונות העבודה בישראל בכלל ועל התאונות הקטלניות בפרט, והוא פרי שיתוף פעולה בין מינהל הבטיחות והבריאות בתעסוקה במשרד הכלכלה לבין מינהל המחקר והתכנון של המוסד לביטוח לאומי. ייחודו של הדוח הוא בשילוב מסדי הנתונים של שני הגופים באופן המאפשר גיבוש תמונת מצב מעמיקה בכל הנוגע לתאונות עבודה בישראל ולמאפייני הנפגעים.

נוסף על מידע על מספר תאונות עבודה ומאפייניהן בענפי המשק השונים, מוצגים בדוח ניתוחים שונים, בהם השוואה בין ישראל למדינות המערב בכלל ענפי המשק ובענף הבינוי בפרט, ההבדלים בין דפוסי ההיפגעות של עובדים זרים ועובדי שטחים לעומת עובדים ישראלים, הבדלים בין דפוסי ההיפגעות בקרב עצמאים לבין שכירים בישראל ועוד. לראשונה מובא בדוח תיאור מלא של תאונות העבודה הקטלניות שאירעו במהלך 2015.

הניתוחים על תאונות עבודה שגרמו לפגיעתם של עובדים מתבססים על נתוני 2011-2014, והנתונים על התאונות הקטלניות שבהן קיפחו עובדים את חייהם – על נתוני 2011-2015.

לאור העובדה שדוח זה מבוסס על נתונים של שני גופים ממשלתיים שונים, הנבדלים ביניהם בהגדרות של תאונות העבודה ובדרכי איסוף המידע, הוחלט שכדי להביא לאחידות בהצגת הנתונים ייערכו הניתוחים על נתוני תאונות עבודה שאירעו **במהלך העבודה עצמה**.

ממצאי הדוח והמשמעויות הנגזרות מהם מציבים בפני גורמי הפיקוח, האכיפה והרווחה הממשלתיים, כמו גם בפני המעסיקים וציבור העובדים בישראל, את ההכרח לחתור ללא לאות למען קיומה וביסוסה של סביבת עבודה בטוחה ובריאה.

מרק רוזנברג, **שכר והכנסות מעבודה לפי יישוב ומשתנים שונים – 2014**, סקר מס' 279, ספטמבר 2016

סקר זה מציג נתונים על שכר והכנסה לפני מס, על תעסוקה ועל מעמד בעבודה לפי משתני דמוגרפיה וכלכלה שונים, לשנת 2014. הסקר עוסק באוכלוסיות העובדים השכירים והעובדים העצמאיים המבוטחים בביטוח הלאומי וכולל מידע על עשירונים ומדד האי-שוויון בהכנסות מעבודה לפי יישוב. נתוני השכר אינם מתוקנים לחלקיות המשרה.

בשנת 2014 היו רשומים בקובצי המוסד לביטוח לאומי כ-3.65 מיליון עובדים שכירים שונים שקיבלו שכר בעבור חודש אחד לפחות, כ-260.7 אלף עובדים עצמאיים וכ-49.7 אלף עובדים שהיו גם שכירים וגם עצמאים.

להלן הממצאים העיקריים: השכר הממוצע לחודש עבודה של שכירים היה ב-2014 9,939 ש"ח - עלייה ריאלית של כ-2% לעומת 2013. שכר הנשים לחודש עבודה (8,026 ש"ח) היה נמוך בכ-47.4% מהשכר הממוצע של הגברים (11,826 ש"ח). בין הערים הגדולות (יותר מ-200 אלף תושבים), ירושלים נמצאת בתחתית עם שכר ממוצע לחודש עבודה ששיעורו 83.9% מהשכר הממוצע במשק, ומעליה אשדוד - 90.1%. בחיפה, פתח תקוה, ראשון לציון ותל אביב לעומת זאת, השתכרו שכר הגבוה מהשכר הממוצע - 107.9%, 108.6%, 109.2% ו-120.2% בהתאמה.

רפאלה כהן וחייה רבין, **חברות בקופת חולים**, סקר מס' 280, ספטמבר 2016

הדוח מציג נתונים על חברות בקופות החולים ב-2015 - התפלגות המבוטחים לפי משתנים דמוגרפיים וכלכליים שונים לפי יישובים. הנתונים מתבססים על קובץ הבריאות שמנהל המוסד לביטוח לאומי והמשמש מקור הרישום הבלבדי של כלל תושבי מדינת ישראל החברים בקופות החולים.

בסוף 2015, כ-8.33 מיליון נפש היו מבוטחים בקופות החולים - גידול של 1.5% לעומת 2014. 52.3% מהם מבוטחים בקופת החולים הכללית, 25.2% בקופת חולים מכבי, 13.8% בקופת חולים מאוחדת ו-8.7% בקופת חולים לאומית.

302,144 מבוטחים חדשים נרשמו באחת מקופות החולים, 48.8% בהם נרשמו בכללית, אחוז נמוך מעט ממשקלה של הקופה בכלל המבוטחים. לעומת זאת, 27.5% מן המבוטחים החדשים הצטרפו למכבי, 15.5% הצטרפו לקופת החולים מאוחדת, והשאר – 8.3% – ללאומית.

במהלך 2015 עברו כ-140,190 מבוטחים לקופה אחרת. כתוצאה מכך נגרעו ללאומית כ-13 אלף מבוטחים וליתר הקופות נוספו מבוטחים: לכללית 70, למאוחדת כ-1,700 ולמכבי 12,235. התופעה של זוגות וילדיהם המבוטחים בקופות שונות עקבית ומתמשכת.

בדומה לשנים קודמות, נמצא כי בקופות החולים מכבי ומאוחדת מבוטחות האוכלוסיות בעלות ההכנסה הגבוהה ביותר, ואילו בכללית ובלאוומית – האוכלוסיות בעלות הכנסה נמוכה יותר. כך למשל ההכנסה הממוצעת לחודש עבודה של חברי מכבי ב-2015 היתה גבוהה ב-40% משל חברי קופת חולים לאומית וב-23.7% מההכנסה של חברי קופת חולים כללית.

אבנר שרף, פשיטות רגל ופירוק תאגיד: תשלומי גמלאות וגביית חובות 2015, סקר מס' 281, ספטמבר 2016

ב-2015 התקבלו בענף 625 תיקי מעסיקים בפירוק או פשיטת רגל, שבהם הוגשו תביעות עובדים ותביעות קופות גמל – ירידה של 1.5% לעומת 2014. במהלך השנה אושרו 10,804 תביעות עובדים ושולמו 364.4 מיליון שקל לעובדים ולקופות גמל.

מהתפלגות התביעות החדשות של עובדים שאושרו בחמש השנים האחרונות לפי ענף כלכלי, עולה כי 51.7% מהן היו בענפי שירותים, 24.2% בענף המסחר ו-13.3% בתעשייה וחרושת. ב-2015 הצליח הענף לגבות מהמפרקים 35 מיליון ש"ח בגין גמלאות ששולמו בעבר.

אופיר פינטו, מקבלי גמלאות ניידות בשנת 2015, סקר מס' 282, אוקטובר 2016

הסכם הניידות, שנחתם לפי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי, בין המוסד לביטוח לאומי לבין משרד האוצר, נועד להסדיר את ההטבות הניתנות לנכים בעלי ליקויים ברגליים המגבילים אותם בניידות מחוץ לביתם. ההסכם ממומן בידי אוצר המדינה ומופעל בידי המוסד לביטוח לאומי משנת 1975.

ההטבות למוגבלים בניידות הן קצבה חודשית, הלוואה עומדת, קרן הלוואות, הלוואה לרכישה והתקנה של אביזרים ברכב לאביזרים מיוחדים והחזר הוצאות לרכישה והתקנת אביזרים ברכב פרטי. בשנת 2015 הסתכמה ההוצאה בעבור הסכם הניידות ב-1.51 מיליארד ש"ח ועיקרה היה בגין תשלומי קצבאות. מספר מקבלי הגמלה הגיע בדצמבר 2015 ל-38,628 איש.

אופיר פינטו, **מקבלי קצבת נכות כללית בשנת 2015**, סקר מס' 283, ספטמבר 2016

מחקר שיזם המוסד לביטוח לאומי בשיתוף עם מאירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל העלה כי בישראל חיים כמיליון איש המגדירים עצמם כבעלי מוגבלות ברמה כלשהי המפריעה לתפקודם, כ-263 אלף בהם מקבלים קצבה אחת או יותר מענף נכות כללית בביטוח לאומי. מקבלי קצבת נכות כללית מהווים כ-90% מכלל הזכאים לקצבאות מהענף.

ב-2015 הגיע מספרם של מקבלי קצבת נכות כללית ל-231,165, שהם על-פי אומדן כ-4.7% מהאוכלוסייה בגיל הזכאות לקצבה (18 עד גיל פרישה). לאחר כעשור שבמהלכו השתנה גיל הפרישה ונחקק תיקון 109 לחוק (חוק לרון), שיעור הגידול השנתי במספר מקבלי הקצבה התייצב והוא זהה לשיעור הגידול של האוכלוסייה בגיל העבודה (פחות מ-2%).

שנטל וסרשטיין, **מקבלי גמלאות ילדים בשנת 2015**, סקר מס' 284, נובמבר 2016

בפרסום מוצגים נתונים על משפחות שקיבלו גמלאות ילדים בשנת 2015 בהשוואה לשנים 2011-2013: קצבאות ילדים, מענק לימודים ותוספת משפחה. עוד בפרסום, השפעת שינוי החקיקה באוגוסט 2013 ובמאי 2015 על רמת קצבת הילדים והשוואה בינלאומית של גמלאות ילדים ככלל.

הנתונים מתבססים על קבצים מנהליים של המוסד לביטוח לאומי, קובץ תושבים לפי יישוב מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מעודכן ל-2015 ובסיסי הנתונים של ה-OECD ו-MISSOC.

ב-2015 קיבלו 1,128 אלף משפחות קצבאות ילדים בגין 2.7 מיליון ילדים. חלקן של המשפחות עם שלושה וארבעה ילדים גדל בהתמדה בחמש השנים האחרונות. ניתוח הילדים לפי קבוצות גיל מצביע על עלייה הדרגתית במספרם ככל שהשנתון לפי גיל קטן, הנובעת מגידול במספר הנשים בגיל הפרייה שמביא לעלייה במספר לידות חי.

ההשוואה בין ישראל לכמה מדינות באירופה בנושא רמת הקצבה כאחוז מהתוצר המקומי הגולמי (תמ"ג), מצביעה על כך ששינוי החקיקה ממאי 2015 עדיין לא הספיק לתקן את ההשפעה של חוק ההסדרים מאוגוסט 2013: מעמד ישראל נמוך לעומת מדינות האיחוד האירופי והיא נשארה במקום הלפני האחרון (האחרונה ספרד).

כ-78 אלף משפחות שבהן כ-136 אלף ילדים, קיבלו ב-2015 מענק לימודים וכ-23,000 משפחות קיבלו תוספת משפחה – כ-60% בהן משפחות עם ארבעה ילדים ויותר. בפרק על מענק לימודים מוצגים נתונים על משפחות חד-הוריות, מאפייני שכר של משפחות שקיבלו מענק לימודים והשוואה עם מדינות באירופה.

שרון אססקוביץ, **היבטים בביטוח סיעוד, 2015**, סקר מס' 285, ינואר 2017
 ב-2015 כ-161 אלף נשים וגברים מעל גיל פרישה (שהם 16.1% מכלל אוכלוסייה זו) קיבלו
 גמלת סיעוד מדי חודש בממוצע, 69% בהם נשים. ההוצאה השנתית על גמלאות סיעוד הגיעה
 לכ-5.5 מיליארד ש"ח.

התפלגות הגילים של הזכאים מלמדת כי הם מבוגרים יותר מכלל הקשישים. מ-2008 מבחני
 התלות נעשים גם בידי רופאים מומחים בגריאטריה, על-פי מסמכים ובאמצעות ועדות ערר.
 בסוף 2015 כ-5% מהזכאים נבדקו שלא בידי מעריך/ה מטעם הביטוח הלאומי בביתם.

בדצמבר 2015 יותר מ-79.2 אלף מטפלות ומטפלים ישראלים העניקו טיפול אישי בבית. הרוב
 המכריע היה נשים ויותר ממחציתן בנות 50 או יותר. 116 חברות סיעוד סיפקו את שירותי
 הטיפול, 69 בהן חברות פרטיות ו-47 מלכ"רים. החברות הפרטיות העניקו כ-74% מהשעות
 בחודש זה.

עוד בפרסום: מאפייני כלל הזכאים לגמלה ב-2015; הזכאים החדשים והזכאים שנגרעו לפי
 מאפיינים שונים כמו רמת הגמלה, מין, גיל, מצב כלכלי, ותק בארץ ובעלות על היתר
 להעסקת מטפלת/זר/ה.

מחקרים לדיון

דניז נאון, דפנה הורן, חגית סופר-פורמן, אופיר פינטו ורבקה פריאור, **גורמים
 המקדמים ומעכבים השתלבות בעבודה של מקבלי קצבת נכות כללית לאחר
 תיקון 109 לחוק הביטוח הלאומי (חוק לרון)**, מחקר מס' 124, מרץ 2017

באוגוסט 2009 הוחל תיקון 109 לחוק הביטוח הלאומי, (חוק לרון). התיקון שינה את מבנה
 קצבת הנכות הכללית ואת תנאי הזכאות לה, כדי לעודד את מקבלי הקצבה להשתלב
 בעבודה או להרחיב את היקף השתתפותם בה, ובכך להגדיל את הכנסותיהם ולשפר את
 איכות חייהם. הביטוח הלאומי ומאירס-ג'וינט-ברוקדייל ערכו מחקר שבדק את השפעתו של
 התיקון בחוק על מצב התעסוקה של מקבלי הקצבה.

בשלב הראשון של המחקר (2009-2010) נעשה סקר ארצי בקרב מקבלי הקצבה ובקרב
 אנשים עם מוגבלות שאינם מקבלים קצבה זו, ובו נמצא כי שיעור המועסקים בקרב מקבלי
 הקצבה לאחר התיקון בחוק לא השתנה שינוי ניכר והיה כ-20%.

בשלב השני של המחקר (2014-2015), שממצאיו מוצגים בדוח זה, נבדקו אילו גורמים
 מקדמים ואילו מעכבים השתלבות בעבודה של מקבלי הקצבה, מלבד מאפיינים דמוגרפיים
 ורפואיים. לשם כך נעשתה השוואה בין המשתלבים בעבודה לבין הלא-משתלבים לאחר

החלת התיקון, בקרב מי שהחלו לקבל את הקצבה בין השנים 2003-2012. הניתוח התמקד בשתי קבוצות: חסרי ניסיון בעבודה ובעלי ניסיון בעבודה (בשלוש השנים שלפני קבלת הקצבה), מתוך הנחה שהגורמים המשפיעים על השתלבות בעבודה שונים בין שתי הקבוצות.

בין ממצאי המחקר והמלצות לפעולה:

- **שיקום בתעסוקה:** בקרב חסרי הניסיון בעבודה, השתתפות בשיקום לתעסוקה מגדילה פי 2.5 את הסיכוי להשתלב בעבודה. ממצא זה מעיד על חשיבות ההכשרה במסגרות השיקום, בייחוד למי שרחוקים משוק העבודה.
- **לקויות למידה:** בקרב בעלי הניסיון בעבודה, לקות למידה מקטינה פי חמישה את סיכויי של הפרט להשתלב בעבודה. ממצא זה מצביע על הצורך לפתח תוכניות התערבות מותאמות, בייחוד ללקויי למידה שנשרו מעבודה.
- **ציפיות נתפסות של משפחה וחברים:** ככל שהפרט סבור יותר שבני משפחתו וחבריו מצפים ממנו לעבוד, סיכויי להשתלב בעבודה גדולים יותר: בקרב חסרי ניסיון בעבודה פי שלושה, ובקרב בעלי ניסיון פי 20. ממצא זה מצביע על חשיבותו של העידוד מצד "אחרים משמעותיים" להשתלבות בעבודה.
- **ידע על חוק לרון:** אף שלא נמצא הבדל של ממש בין המשתלבים לבין הלא-משתלבים בהיבט זה, כשליש בלבד ממקבלי הקצבה מכירים את חוק לרון ושיעור נמוך יותר מבינים את השלכותיו המעשיות. לכן מומלץ להשקיע מאמצים בהפצת המידע על החוק ובהסברתו.

דניאל גוטליב, מירי אנדבלד, נטליה גיטלסון, אורך הלר, אופיר פינטו, רבקה פריאור ומרק רוזנברג, **עוני, תעסוקה, שכר וקצבאות של מקבלי נכות כללית**, מחקר מס' 125, מרץ 2017

מערך הביטחון הסוציאלי נועד לצמצם את ממדי העוני ולהקטין את האי-שוויון הכלכלי. הביטוח הסוציאלי נועד לספק הגנה מפני זעזועי הכנסה ולצמצם פגיעה בפרנסה בתקופה של מצוקה זמנית או מתמשכת. מאגר נתונים ייחודי שנבנה בשנים האחרונות במנהל המחקר והתכנון של הביטוח הלאומי מאפשר להעמיק בניתוח המצב החברתי-כלכלי של קבוצות ייחודיות ובהן אנשים עם נכויות, תוך אבחנה בין הליקויים הרפואיים שלהם.

המחקר בחן את המצב הכלכלי ומצב התעסוקה של מקבלי קצבת נכות כללית, ובייחוד את מצב העוני שלהם, תוך בדיקת גובה הקצבאות השונות, דפוסי העבודה ומידת היציבות בעבודה, וההשפעות של כל אלה על המצב החברתי-כלכלי של מקבלי הקצבה.

קצבת נכות כללית משולמת למי שעקב נכותו אינו מסוגל לעבוד או שיכולתו להשתכר פחתה ב-50% לפחות. הסכום החודשי של הקצבה נקבע בהתאם לדרגת אי כושר השתכרות שנקבעה למבוטח. גובהה הממוצע היה בעת המחקר כ-2,850 ש"ח בחודש (כ-30% מהשכר

הממוצע למשרת שכיר). מעבר לקצבה הבסיסית, עשויות להיות משולמות תוספות על-פי אחוזי הנכות שנקבעו והרכב המשפחה.

מירי אנדבלד ואורן היר, **הערך הכספי של עבודת עקרת הבית**, סקר מס' 126, אפריל 2017

עקרות הבית בישראל מוגדרות כנשים נשואות שאינן עובדות. בהעדר תשלום שכר על עבודתן, הן נחשבות כמי שעבודתן אינה יצרנית וערך עבודתן אינו ידוע. אוכלוסייה זו מתאפיינת במצב סוציו-אקונומי נמוך: ב-2014 כמעט מחצית מהמשפחות שעקרות הבית בגיל העבודה היו מתחת לקו העוני וגם בגיל הפרישה רובן לא נחלצו ממנו. לגישה זו, שלפיה עבודת עקרת הבית אינה "יצרנית", יש השלכות בתחום החשבונות הלאומיים ואמידת התוצר הלאומי, אך גם במערכת הביטחון הסוציאלי.

מטרת העבודה היא לאמוד את ערכה של עבודת עקרת הבית בישראל ותרומתה לכלכלה. הקושי העיקרי בביצוע אומדנים כאלה בנוגע לישראל נעוץ במציאת נתונים עדכניים לאומדן מספר שעות העבודה שלא בשכר. לפי נתוני ה-OECD, כ-30% מזמן העבודה הכולל של גברים הוא ללא תשלום, לעומת 56% אצל נשים, אך נתונים אלה מתייחסים לכלל הנשים והגברים ללא הבחנה במצב התעסוקה שלהם ומצבם המשפחתי.

על בסיס נתונים מסקר הוצאות משקי בית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ואומדנים שנעשו מתוך נתונים בינלאומיים ומתוך סקר תקצוב זמן האחרון שנערך בארץ בתחילת שנות התשעים, נעשתה סימולציה בנוגע לתרומת עבודת עקרת הבית לתמ"ג תוך התייחסות למאפיינים הייחודיים להן בקבוצות אוכלוסייה שונות ובמצבי חיים שונים. הניתוחים מאפשרים לראות תרומה זו, הנעה על פי הסימולציה בטווח שבין 2.2% ל-4.8% מהתמ"ג. בפילוח לפי חמישוני הכנסה וקבוצות אוכלוסייה עיקריות, עולה כי עיקר הנטל של העבודה שלא בשכר של עקרת הבית נופל על האוכלוסיות העניות יותר בישראל: משפחות גדולות בכלל וערבים וחרדים בפרט.

מצבה הכלכלי הקשה של אוכלוסייה זו לעומת התרומה הרבה של עבודתה ה"שקופה", צריכים להיות מובאים בחשבון בעת ששוקלים מדיניות מיסוי רגרסיבית כלפי אוכלוסייה זו.

פרסומים שראו אור בכתבי עת בחו"ל

Sharon Asiskovitch (2016), Israel's long-term care insurance programme: Institution, economy, and politics, **Economia & Lavoro**, 50, 3, December 2016, pp. 13-31

המאמר מציג את העקרונות המרכזיים של תוכנית ביטוח סיעוד ואת השינויים שהוכנסו בתוכנית במהלך השנים. הוא סוקר התפתחות תוכנית ביטוח סיעוד ואת הגידול במספר הזכאים ובהיקף ההוצאה, בעיקר בשנות האלפיים, על רקע תמורות מקרו-כלכליות של צמיחה ומשברים כלכליים והקשרים בין כלכלה ופוליטיקה, בייחוד היחסים בין המדינה לנותני השירותים וכוח האדם המועסק במתן טיפול אישי בבתי הזכאים.

המאמר מראה על רקע ההוצאה הלאומית הנמוכה יחסית בהשוואה בינלאומית, איך במסגרת תוכנית ביטוח סיעוד נוצרו קשרים בין המדינה, השוק (חברות הסיעוד) והמשפחה (שעדיין נושאת בעיקר נטל הטיפול). המאמר מתמקד גם ב"תעשיית הסיעוד" שהתפתחה עם תוכנית ביטוח סיעוד ועומד על מגמות ומאפיינים של המטפלות הישראליות והיקף העסקתן של מטפלות לא-ישראליות.

